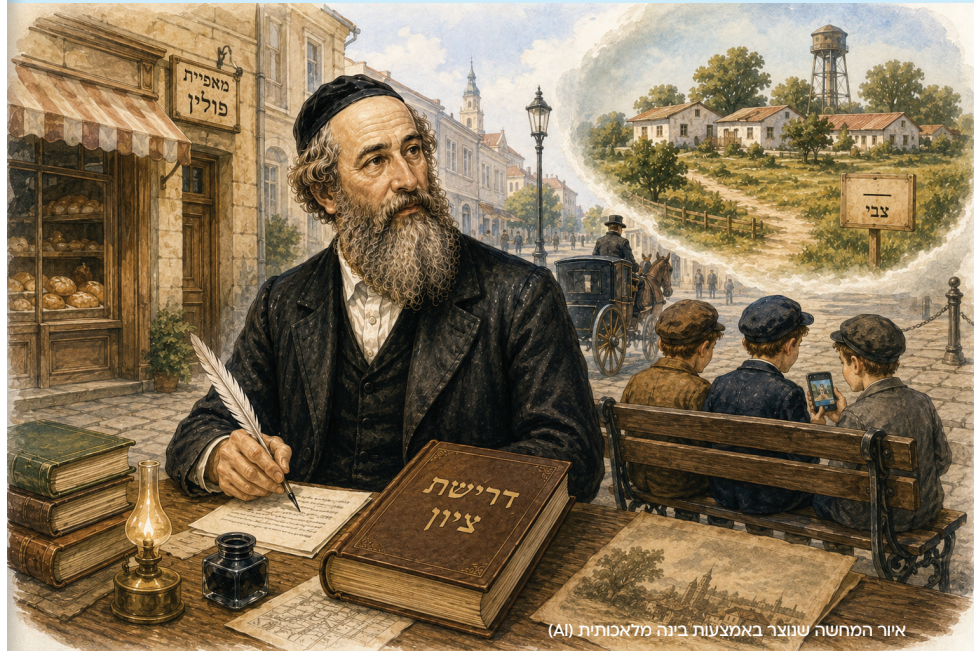

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדושים | מסכת בְּכוֹרוֹת כ"ג - כ"ט
פרשת נח | ל' בתשרי - ו' בחשוון תשפ"ז (17-11 לאוקטובר 2026)

איור המחשה שנוצר באמצעות בינה מלאכותית (AI)

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי הדמות המופיעה באיור, ובאילו שנים חי?
- 2 באיזו ארץ הוא נולד?
- 3 מה הנושא המרכזי של הספר שכתב?
- 4 איזה קיבוץ בארץ נקרא על שמו?
- 5 איזה פריט לא שייך לאיור?
- 6 איזה פרט באיור מרמז על קשר שיצר עם משפחת רוטשילד, שאליה פנה הרב לסיוע ביישוב הארץ?

על המפה | מקווה ישראל

מקווה ישראל הגובל בחולון, בת ים ותל אביב הוקם בשנת 1870 על ידי קרל נטר במטרה להכשיר צעירים יהודים לעבודה חקלאית ולחיי התיישבות בארץ. נטר הקים בית ספר חקלאי וכפר נוער בנקודה הנחשבת להתיישבות הראשונה בארץ ישראל מחוץ ליישוב הישן. לאחר פרסום ספרו 'דרישת ציון', נסע הרב קלישר ברחבי אירופה ונפגש עם רבנים ואישים יהודים, בניסיון לגייס תמיכה ברעיונותיו על יישוב ארץ ישראל ועבודת האדמה. הוא פעל להשפיע על חברת "כל ישראל חברים" לתמוך בפיתוח החקלאות בארץ, והיה בקשר עם קרל נטר. כאשר

מקווה ישראל - בית הכנסת
(Wikipedia, Dr. Avishai Teicher)

הוקם מקווה ישראל, ראה הרב קלישר בהקמתו הגשמה של רעיונותיו. נטר אף הזמין אותו להיות שותף בהנהלת המוסד, אך הדבר לא יצא אל הפועל. כיום המוסד חולש על 3,300 דונם ויש בו כ-16 מוסדות לימוד, גנים, בתי ספר יסודיים, תיכונים ומכינה קדם צבאית. בכפר ענפי חקלאות, הגן הבוטני הראשון בארץ ואתרים היסטוריים ששומרו.

מן התלמוד

בכורות כ"ט. א'

מנהגי מילי? אמר רב יהודה אמר רב: דאמר קרא: 'ראה למדתי אתכם' וגו' - מה אני בחנם, אף אתם בחנם. תניא נמי הכי: 'כאשר צוני ה' אלהי' - מה אני בחנם, אף אתם בחנם

מנהגי מילי - מאיפה יודעים זאת?
דאמר קרא - שאמר הפסוק.
תניא נמי הכי - גם בברייתא למדנו כך

הסבר: רב לומד מהפסוקים שכמו שמשנה רבנו לימד את התורה לעם ישראל בחינם, כך גם מי שמלמד תורה צריך לעשות זאת בחינם, לשם שמיים, ולא כדי להתעשר ממנה.

מי אני?

1. אני קיבוץ דתי שהוקם בשנת תרצ"ז (1937) במסגרת יישובי חומה ומגדל.
2. אני נמצא בעמק בית שאן, סמוך לנהר הירדן.
3. המייסדים שלי חלמו לשלב תורה, עבודה וחקלאות בארץ ישראל.
4. שמי מורכב משני חלקים: הראשון קשור למבנה שהיה במקום, והשני ניתן לי על שם רב שהיה ממבשרי הציונות הדתית.

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 17:30	כניסת שבת: 17:54
יציאת שבת: 18:42	יציאת שבת: 18:54
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 17:47	כניסת שבת: 17:43
יציאת שבת: 18:43	יציאת שבת: 18:58

תלמוד

חושבים

קוראים

יום א'

דף כ"ג: טומאת נבלה

יום אחד בלבד לפני חג הפסח הבחין מאיר בשכנו שמואל שהוא גורר נבלת בהמה במו ידיו. הוא נגש ואמר לו: "אתה נוגע בנבלה ונטמא בכה. לא תוכל להקריב קורבן פסח". - "תנוח דעתך", קרא לעברו שמואל והרגיעו. לפני שמתה, הבהמה הזו חלתה במחלה שבגללה הבשר שלה לא היה ראוי לאכילה כלל, וההלכה קובעת שבהמה שבשרה לא היה ראוי לאכילה, כאשר היא מתה אין היא טמאה בטומאת נבלה".

מדוע בהמה שלא הייתה ראויה לאכילה אינה מטמאת בטומאת נבלה?

יום ב'

דף כ"ד: עד שיבוא אליהו

המילה "תיקו" בתלמוד פרושה: יעמוד. חכמי התלמוד השתמשו בביטוי זה כאשר הם נקלעו לשאלה שאין עליה תשובה, וכן הדברים היא, שהנושא שבו לא הגיעו להכרעה - יעמוד, שאין אנו יודעים להכריע בו. המהרש"ל כותב כי כאשר הגמרא סותמת דין ב"תיקו", פרושו של דבר שלאיש אין סמכות להכריע בדבר עד שהסנהדרין תשוב ותכריע בספק. בדף זה יש התייחסות מפורשת לכך שאלה הנביא יכריע ספקות ויתרץ קושיות: הגמרא עוסקת בשאלה הלכתית מסוימת והיא אומרת שאין לה הכרעה: "עד יבוא ויורה צדק לכם", מסביר רש"י: "עד שיבוא אליהו ויורה אם מותר או אסור".

מה פירוש הביטוי "תיקו"?

יום ד'

דף כ"ו: טיפול הבעלים בבהמה

חז"ל קבעו שאם נולד בכור לבהמה דקה (צאן), צריך הבעלים לטפל בו במשך שלושים ימים, ואם נולד לו בכור לבהמה גסה (בקר), צריך הבעלים לטפל בו במשך חמישים ימים. מדוע? כי אין זה מכבוד הכהנים שיתנו להם עגל כה רך והם יצטרכו לטפל בו. לכן הבעלים מטפל בו בתקופה הראשונה שבה הוא זקוק לטיפול רב, ורק אחר כך מוסר אותו לכהן.

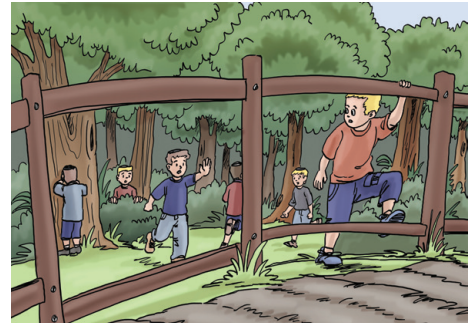
מדוע הבעלים צריכים לטפל בבכור לפני שמוסרים אותו לכהן?

יום ג'

דף כ"ה: בית הקברות האבוד

מה דינו של שדה שהיה בו קבר עתיק, ועם השנים המצבה נעלמה ולא יודעים היכן נמצא הקבר? האם מותר לכהנים להיכנס לשדה הזו? תשובת התלמוד היא ששדה שהיה בו קבר ואין יודעים היכן הקבר - אסור לכהנים להיכנס לכל השדה, מפני שלכהנים אסור להיטמא בטומאת מת.

מדוע במקרה של ספק בחרו חכמים להיזהר ולא להיכנס לשדה?

שאלות השבוע

- איזו בהמה מתה אינה מטמאת טומאת נבלה?
- מה יעשה אליהו הנביא כשיגיע?
- האם מותר לתת לכוהן בכור בהמה שנולד אתמול?

בין הפותרים נמנה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@ או לכתובת talmudisraeli.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

4260	3930	3880	3828	3728	3408		3340	2934		2883		2448	2448			2238	1948	0
495 חולמו תחילת	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביתמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה		-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו / שרה	-3760 בריאת העולם
מסורת מאות חתום																		
מסורת (למניין)																		

מספרת מתיא חושבים

ישראל

חברותא

חושבים

אלים

יום ה'

דף כ"ז: תרומה לכהן פלוני

ראובן החקלאי סים לערום את התבואה הרבה שהעניק לו הקב"ה באותה שנה בשדותיו והפריש תרומה גדולה כדי לתת אותה לכהנים. בדיוק עבר במקום יהודי ואמר לו: "בתי נשואה לכהן, אתו לך סכום מסוים ותעניק את התרומה לחתני". האם זה אפשרי? בתלמוד כתוב שמותר לעשות

כהן, אך לכהן בעצמו אסור לתת כסף כדי שהבעלים יבחר לתת לו את התרומה, ואסור לו אפילו לעשות מלאכה בהתנדבות עבור הבעלים, כי זה נראה שהוא עובד עבורו כדי שיתן לו את התרומה. ומדוע אסור לעשות ככה? כי לבעלים ישנה זכות לתת את התרומה לאיזה כהן שירצה, וכאשר הכהן נותן כסף לבעלים כדי שיעניק לו את התרומה, נמצא הכהן מפסיד את אחיו הכהנים שהיו יכולים לקבל את התרומה.

מדוע אסור לכהן לשלם או לעבוד עבור בעל התבואה כדי לקבל את התרומה?

יום ו'

דף כ"ח: בהמות ארץ מצרים

הבהמות שהיו בארץ מצרים בתקופת המשנה, היו משוכחות במיוחד, יותר מאשר בכל מקום אחר. במשנה בדף זה מסופר, שכאשר היו אנשי מצרים מוכרים פרות לאנשים מארצות אחרות, הם היו עושים להן ניתוח כדי שלא יוכלו ללדת. מדוע עשו זאת? כדי שכל מי שירצה בהמות טובות כאלה יהיה חייב לבוא לקנות אותן ממצרים, ולא יוכל לנגדל עצרים שלהן בעצמו. את הדבר הזה סיפר לחכמים תודוס הרופא. מכך למדו חכמים שבהמה שנחתך הרחם שלה אינה נחשבת טרפה והיא מותרת באכילה, שהרי לפרות במצרים חתכו את הרחם והן נשארו בחיים.

מדוע המצרים מנעו מהפרות שלהם להוליד?

יום ש'

דף כ"ט: שכר מצוה

במשניות בדף זה אנו לומדים שעבור דברים שקשורים בתורה ובקיום מצוות - אסור לקחת שכר, עד כדי כך, שמי שמקבל שכר בשביל להעיד - עדותו בטלה, ומי שנוטל שכר כדי להכין מי אפר פרה אדומה או להזות אותו, אין קדושה במים ובאפר. בתלמוד לומדים דין זה מדברי משה רבנו, שאמר לבני ישראל: "ראה לימדתי אתכם חוקים ומשפטים"; כשם שמשה לימד בחינם, כך גם על בני ישראל ללמד בחינם, וכן בשאר עניני מצוות. ואם תשאלו, איך המורים והרבנים בימינו מקבלים משכורת על הלימוד שלהם? התשובה היא, שהתירו להם לקבל שכר על כך שהם משגיחים על התלמידים, וכן על כך שבזמן שהם מלמדים הם בטלים ממלאכות אחרות.

מה ההבדל בין לקבל כסף על עצם המצווה לבין לקבל שכר על הזמן והעבודה שהקדשנו לה?

חידה!

למדנו על המושג "תיקו", שיש הדורשים אותו כראשי תיבות "תשבי יתרו קושיות ובעיות". כתבו את משמעותם של ראשי התיבות הבאים:

- חז"ל
- ש"ס
- ר"ת
- יו"ט
- רש"י

5780
ה'תש"פ

5778
ה'תשע"ח

התשכ"ט

5727
ה'תשכ"ז

5708
ה'תש"ח

5707
ה'תש"ז

5699
ה'תרצ"ט

5657
ה'תר"ץ

5323
ה'רמ"ח

5260
ה'ת"ס

5258
ג'רש"ס

4900
ה'רמ"ב

4800
רש"י

4650
רבי סעדיה גאון

4260
ימי הביניים

2019
שנת סיום הש"ס
ללומדי הדף היומי

2017
70 שנה
למדינת

1969
הרב
אריה לוי

1967
מלחמת
ששת הימים

1948
הקמת
המדינה

1947
מלחמת
העצמאות

1939
שואה

1897
הרצל

רבי יוסף
קארו

1500
העת
החדשה

1492
ג'רש"ס

הרמב"ם

רש"י

רבי סעדיה
גאון

510
תקופת הראשונים

מתפלפלים

הכיתה של יאיר קיבלה אפשרות לבחור כיצד להשתמש בתקציב של 5,000 שקלים: להקים גינה חקלאית שבה יעבדו בעצמם האדמה במשך השנה, או להשתמש בכסף כדי לצאת ליום טיול מיוחד בארץ, ללמוד על המקומות הקדושים וההיסטוריים ולחזק את הקשר שלהם לארץ.

מצד שני:

גינה חקלאית מאפשרת לתלמידים לא רק ללמוד על הארץ, אלא גם לפעול בה בעצמם – לעבוד את האדמה, לגדל צמחים ולתרום לסביבה. ייתכן שדווקא העשייה המעשית והיומיומית היא דרך עמוקה יותר להתחבר לארץ.

מצד אחד:

טיול בארץ מאפשר להכיר את הארץ מקרוב, לראות את נופיה וללמוד על ההיסטוריה שלה. זו חוויה משמעותית שיכולה להישאר בזיכרוננו של כל תלמיד לאורך שנים.

... מה צעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

האתגר השבועי

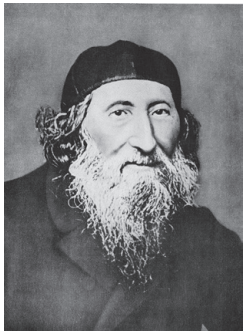
אתגר "עושים השביל הארץ"

הרב קלישר האמין שלא רק מדברים על יישוב הארץ – אלא גם פועלים למענה. בחרו פעולה אחת שתתרום לסביבה או לארץ: שתלו משהו, טפלו בגינה או נקו מקום ציבורי. צלמו את העשייה ושתפו אותנו במייל שלנו ותיכנסו להגרלה!

דמות השבוע | הרב צבי הירש קלישר זצ"ל

הרב צבי הירש קלישר היה מגדולי התורה וממבשרי הציונות. הוא נולד בשנת תקנ"ה (1795) בפולין, היה תלמידו של רבי עקיבא איגר, ושימש כרב ודיין בעיר טורן במשך עשרות שנים. לצד לימוד התורה, עסק רבות בעניינה של ארץ ישראל ופעל למען יישובה.

הרב צבי הירש קלישר

בשנת תרכ"ב (1862) פרסם את ספרו "דרישת ציון", שבו קרא ליהודים לפעול למען העלייה לארץ ישראל, יישובה ועבודת האדמה בה. הוא נסע ברחבי אירופה ונפגש עם רבנים ואישים יהודים כדי לגייס תמיכה ברעיונותיו. ובהם מאיר אנשיל רוטשילד ומשה מונטיפיורי. בנוסף הוא אף עמד בראש ועד שפעל לאיסוף כספים להקמת בתי מחסה לעניי ירושלים.

למרות שלא זכה לראות את הקמת המדינה ונפטר בה' חשוון תרל"ה (1874), רעיונותיו השפיעו על הדורות שבאו אחריו והיו לאבן דרך בהתפתחות הציונות.

דבר תורה

בני דורו של נוח חטאו חטאים גדולים ועל כן נענשו "מידה כנגד מידה" במבול האיום. מה הקשר בין עונש "המבול" לבין חטאיהם של האנשים? מדוע זו "מידה כנגד מידה"? ניתן לומר, שחטאיהם העיקריים של דור המבול היו בגזל ובעריות – שני חטאים שכל אחד בתחומו מסמל את שבירת הגבולות ופריצתם. הגזל מבטא שאין גבול בין הרכוש שלי לשלך, וחטא העריות גם הוא מבטא פגיעה בגבולות הגזרה של המשפחה.

בדיוק כנגד זה – מידה כנגד מידה – השיב להם ה' במים רבים ללא גבול, מים שיורדים ללא הפסק ומגבלה, ובכך לימדם שלכל דבר בעולם מוכרח שיהיה תחום והגבלה, אחרת יהיה הרס וחורבן, כדוגמת המבול.

חמד של מושג

שבע מצוות בני נח

שבע מצוות בני נח הן שבע מצוות בסיסיות שניתנו לכל בני האדם, לא רק לעם ישראל. המצוות הן: לא לעבוד עבודה זרה, לא לקלל את ה', לא לרצוח, לא לגנוב, לא לעבור על איסורי עריות, לא לאכול אבר מן החי, ולהקים בתי משפט שידיאנו לצדק ולסדר. אלו הן כללי היסוד המוסריים של חברה טובה שכולם צריכים לשמור עליהם.

תשובות

הציור השבועי

1. הרב צבי הירש קלישר זצ"ל, ח' ניסן תקנ"ה – ה' חשוון תרל"ה (1874).
2. פולין.
3. יישוב ארץ ישראל וקידום הגאולה.
4. קיבוץ טירת צבי.
5. הטלפון הנייד.
6. כרכרה.

חידה

חכמינו זיכרונם לברכה, שישה סדרים, רבינו תם, יום טוב, רבי שלמה יצחקי

מי אני

קיבוץ טירת צבי.

בחסות קרן פונד תלמודי

talmudisraeli@talmudisraeli.co.il

טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
יו"ר חבר הנאמנים: ר"ח חיים פרייזלימן

תלמוד ישראלי